

Олена Поліщук

викладач,
Рівненський державний гуманітарний університет,
м. Рівне

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ЯК ЧИННИК ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ ТА ДЖЕРЕЛО ПІДВИЩЕННЯ РЕАЛЬНОЇ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ В УКРАЇНІ

Економічне зростання є однією з найважливіших проблем суспільного розвитку. Адже саме від нього передусім залежать потенційні можливості будь-якої країни щодо забезпечення життєвого рівня населення. Вже саме по собі економічне зростання, як збільшення потенційного і реального ВВП, зміцнення економічної могутності держави визначає рівень життя населення і матеріального добробуту завдяки збільшенню суспільного продукту в розрахунку на душу населення і зростанню реального продукту. Адже підвищення матеріального добробуту не можливо досягти лише шляхом підвищення мінімальних і середніх заробітних плат. Для цього необхідно щоб зросли реальні доходи населення.

Відомо, що величина реальної заробітної плати визначається товарами і послугами, які можна за неї придбати, тому на її динаміку безпосередньо впливає кількість цих товарів на ринку і динаміка їх цін. Яка в свою чергу формується під впливом багатьох факторів. Основними з яких є витрати на їх виробництво, та пропозиція їх на ринку. Витрати на виробництво в свою чергу залежать не тільки від вартості сировини та матеріалів, а від фондоозброєності підприємства. На фондоозброєність підприємства впливає можливість його капіталізації... цей ряд взаємозалежності можна продовжувати безкінечно, проте все це зводиться до одного: для того щоб зростала реальна заробітна плата необхідно, щоб зростала економіка. Адже на сьогоднішній день низькі заробітні плати, яких вже давно не вистачає на повноцінне відтворення вартості робочої сили, привели до незворотних економічних, соціальних, демографічних наслідків. Саме тому питання економічного зростання України набуває такого великого значення у сьогоднішніх умовах.

Враховуючи те, що тимчасові екстенсивні фактори економічного зростання (сприятлива кон'юнктура на світових ринках деяких товарів, можливість використання незадіяних виробничих потужностей тощо) в основному себе вичерпали, актуальність питання щодо інноваційного розвитку України не викликає сумнівів.

Адже інновації, особливо у промисловості, — суттєвий елемент підвищення ефективності економіки. У розвинутих країнах саме галузі, що використовують високі технології, створюють велику частину доданої вартості. Про це свідчить досвід Японії, Південної Кореї, Тайваню, Гонконгу, Сінгапуру, Чилі, Іспанії та інших.

Україна, яка входила до "тридцятки" країн світової інтелектуальної еліти, успадкувала від СРСР значний науково-технічний потенціал. За даними досліджень, проведених ООН на початку ХХІ століття, Україна посідала одне з перших місць у світі за кількістю наукових співробітників. Рівень освіченості українців перевищував середній індекс країн Східної Європи і СНД.

Проте, на відміну від розвинутих країн, у яких 85-90 відсотків приросту валового внутрішнього продукту забезпечуються за рахунок виробництва та експорту наукоємної продукції, частка України на ринку високотехнологічної продукції, який оцінюється у 2,5-3 трлн доларів США, становить приблизно 0,05-0,1 відсотка.

За оцінкою Світового економічного форуму, Україна посідає 77 місце за індексом конкурентоспроможного зростання або перспективної конкурентоспроможності серед 80 країн, щодо яких проводилися відповідні розрахунки. Разом з тим інтегральний індекс інноваційності економіки, який

визначений за десятибальною системою і розраховується на підставі оцінки чотирьох складових (освіти, інновацій, інформаційної інфраструктури та інституційної основи), становить в Україні 5,7.

Інноваційні процеси в Україні не набули достатніх масштабів і не стали суттєвим фактором зростання ВВП. Науково-технічний потенціал України практично виключений з економічного процесу держави. Так якщо 2000 р. інновації здійснювали 1705 підприємств усіх видів діяльності, або 18% від кількості обстежених, то 2009 р. лише 12,8 %. Причому, в основному, інноваційною діяльністю займаються підприємства промисловості. В 1994 році – 26% промислових підприємств використовували інновації, а вже в 1999 році частка таких підприємств знизилась до 13,5% тобто вдвічі. А починаючи з 2004 року питома вага промислових підприємств що використовували інновації коливалась навколо 10%. (в 2005 році – 8,2%, в 2007 році – 11,5% в 2009 році – 10,7%) [1].

А між тим, ще Туган – Барановський писав що без інноваційної ідеології економічних реформ неможливе зростання добробуту населення. І сучасні науковці вбачають можливість забезпечення зростання доходів та якості життя населення шляхом запровадження інновацій, оскільки в умовах глобалізації лише економіка знань здатна створити передумови для набуття незаперечних конкурентних переваг, сталого соціально – економічного розвитку, складовою якого є досягнення нової якості життя.

Література

1. Офіційний Інтернет – сайт : Державний комітет статистики України [Електронний ресурс] / Державний комітет статистики України. - Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>. - Назва з домашньої сторінки Інтернету.
2. Сава А.П. Структурні зміни в аграрному секторі України: економічні трансформації. Економіка глазами молодых: материалы III Междунар. экон. Форума молодых ученых (Вилейка, 28-30 мая 2010 г.). Минск : БГЭУ, 2010. С. 326-329.

Наталія Полякова

аспірант,

Луганський національний аграрний університет,
м. Луганськ

ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ ТИПІВ АГРОПРОМИСЛОВИХ ОБ'ЄДНАНЬ КЛАСТЕРНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

В умовах ринкової аграрної економіки, при якій забезпечення життєдіяльності сільських жителів покладається переважно на органи місцевого самоврядування сіл (селищ) при збереженні агропромислового виробництва як економічної бази розвитку сільських територій, організація соціально – економічного розвитку сільських територій на засадах економічної самодостатності в перспективі є безальтернативною [1].

Разом з тим спосіб організації їх розвитку має відповідати принципам побудови ринкової економічної системи. Цим умовам найкращим чином в умовах сьогодення відповідає кластерний підхід. Агропромислову кластеризацію розуміємо як «концентрацію та спеціалізацію агропромислового виробництва з формуванням на території замкнутих продуктових ланцюгів «виробництво, зберігання, переробка та реалізація сільськогосподарської продукції» на засадах інтеграції для одержання учасниками кластерів конкурентоспроможної продукції й підвищення прибутковості».